

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/104/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5609205911
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5609205911.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Urbanovej a členov senátu JUDr. Yvetty Dzugasovej a JUDr. Františka Potockého v právnej veci navrhovateľa: Ing. C. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXXX/X, XXX XX W., zastúpeného spoločnosťou: BAKO JANČIAR LEVRINC - advokáti, s.r.o., so sídlom J. Kozáčeka 13E, 960 01 Zvolen, IČO: 36 859 842, proti odporcovi: Ing. C. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. XXX, XXX XX A., v konaní o určenie neplatnosti darovacej zmluvy, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 5C/108/2009-198 zo dňa 04. 12. 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 15C/108/2009-198 zo dňa 04. 12. 2012 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľ j e p o v i n n ý nahradiť odporcovi trovy odvolacieho konania v sume 81,46 Eur pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet spoločnosti BAKO JANČIAR LEVRINC - advokáti s.r.o., so sídlom J. Kozáčeka 13E, 960 01 Zvolen do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odvolací súd n a r i a d ť u j e prvostupňovému súdu opravu napadnutého rozsudku v jeho záhlaví a to tak, že správne označenie navrhovateľa má znieť:

Ing. C. S., nar. XX. X. XXXX, bytom H. XXXX/X, XXX XX W..

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd určil, že darovacia zmluva vyhotovená v Liptovskom Mikuláši dňa 02. 08. 2006, uzatvorená medzi navrhovateľom Ing. C. S. a odporcom Ing. C. W., vklad povolený Správou katastra Liptovský Mikuláš dňa 12. 09. 2006 pod. č. V 2636/2006, predmetom ktorej bol prevod spoluvlastníckeho podielu navrhovateľa Ing. C. S. o veľkosti 1079/4683-ín na pozemku KN-E, parcelné číslo 270 - orná pôda vo výmere 49 952 m², obec R., katastrálne územie P., okres A. E., darom na odporcu Ing. C. W., na základe ktorej bol do LV č. XXX, časť A: majetková podstata, parcely registra „E“ evidované na mape určeného operátu, parcelné číslo 270 - orná pôda vo výmere 49 952 m², časť B: vlastníci a iné oprávnené osoby, zapísaný pod poradové číslo 4 odporca Ing. C. W. na spoluvlastnícky podiel 1079/4683-ín, je neplatná (veta prvá výroku rozsudku). Súčasne navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v sume 294,03 Eur a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 312,11 Eur, ktoré je odporca povinný zaplatiť na účet advokátskej kancelárie BAKO JANČIAR LEVRINC - advokáti s.r.o., Zvolen v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku (veta druhá výroku rozsudku).

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ žiadal, aby súd určil neplatnosť darovacej zmluvy uzavretej dňa 08. 08. 2006, ktorou daroval odporcovi nehnuteľnosti KN-E parcela č. 270, orná

pôda o výmere 49 952 m², a to spoluvlastnícky podiel vo výške 1079/4683-ín, čo predstavovalo výmeru 11 509,332 m². Návrh odôvodnil tým, že v čase uzavretia zmluvy (08. 08. 2006) trpel duševnou poruchou a nebol schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, a preto je darovacia zmluva neplatná. Poukázal aj na to, že pri vyhotovovaní uvedenej darovacej zmluvy nebol v kontakte s advokátom, ktorý zmluvu vyhotovoval. Vyhotovenú zmluvu mu odporca doručil na podpis do Zvolena. Odporca je jeho synovec a nehnuteľnosti, ktoré sú uvedené v darovacej zmluve, zdedil po svojich rodičoch. Navrhovateľ nevedel vysvetliť, ako vôbec došlo k uzavretiu darovacej zmluvy, pretože v skutočnosti mu odporca zaplatil 50 000,- Sk. To, že zmluva bola označená ako darovacia, navrhol odporca, ktorý tvrdil, že pri darovacej zmluve budú oslobodení od všetkých poplatkov. Nakoľko v čase uzatvorenia zmluvy bol navrhovateľ liečený na psychiatrii a konal v duševnej poruche, zmluva je neplatná a preto žiadal, aby mu odporca vrátil nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom darovania.

Prvostupňový súd citoval ust. § 38 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a konštatoval, že základným predpokladom právneho úkonu je spôsobilosť účastníka na ten úkon, ktorý robí. Pokiaľ účastník nemá spôsobilosť vykonať určitý úkon, je takýto úkon absolútne neplatný. Nie je pritom rozhodujúce, či osoba, ktorá úkon robila, bola alebo nebola pozbavená, prípadne obmedzená spôsobilosti na právne úkony. Rozhodujúcim je, či táto osoba konala v duševnej poruche a či táto duševná porucha zapríčinila hoci aj dočasnú neschopnosť urobiť daný právny úkon.

Nakoľko navrhovateľ argumentoval tým, že úkon urobil v duševnej poruche, prvostupňový súd nariadil vo veci znalecké dokazovanie MUDr. E. W., znalkyňou z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria. Znalkyňa v písomnom znaleckom posudku konštatovala, že navrhovateľ je psychiatricky liečený od roku 1970 a trpí bipolárnou poruchou, t.j. ochorením, pri ktorom sa striedajú depresívne a manické fázy. V priebehu roka 2006 sú v zdravotnej dokumentácii navrhovateľa zaznamenané pravidelné psychiatrické kontroly približne 1x za 2 mesiace s intenzívnou medikamentóznou liečbou, vedený pod diagnózou F33.3, čo znamená rekurentnú depresívnu poruchu, súčasná epizóda ťažká s psychotickými príznakmi. Najbližšie psychiatrické kontroly k dátumu podpísania darovacej zmluvy boli zaznamenané 03. 07. 2006, kedy bola konštatovaná pomalá chôdza a po znížení liekov bolo konštatované, že pacient je veľmi nespokojný, agitovaný a celý bez seba. Dňa 28. 08. 2006 je zaznamenané z anamnestických údajov, že depresia sa nezhoršila, pacient je pomalý, stále hovorí, že už nepríde na kontrolu, nebude sa mu dať, už sa nedožije, niekedy je na umretie. Znalkyňa následne konštatovala, že navrhovateľ podľa psychiatrickej dokumentácie trpel v čase uzatvorenia darovacej zmluvy ťažkou duševnou poruchou - boli u neho prítomné ťažké depresie s psychotickými príznakmi a navrhovateľ trpel duševnou poruchou F33.3, t.j. rekurentnou depresívnou poruchou. Bol liečený kombinovanou medikamentóznou liečbou, čo svedčí o tom, že jeho psychický stav bol závažnejší. V kontrolách blízkych dátumu podpísania zmluvy bolo zo strany psychiatrickej MUDr. I. R. zaznamenané, že navrhovateľ bol nespokojný, agitovaný, celý bol bez seba, boli prítomné bludné myšlienky, vyslovoval obavu, že sa ďalšej kontrole nedožije. Konštatovaný bol ťažký typ depresie, z čoho možno usudzovať, že v období medzi dvoma kontrolami, t.j. od 03. 07. 2006 do 28. 08. 2006 nebol psychický a mentálny stav navrhovateľa tak stabilizovaný, že by zodpovedne dokázal posúdiť následky svojho konania. Znalkyňa tiež uviedla, že počas depresie býva pacient ľahšie ovplyvniteľný, čo sa týka rozhodovania. V prípade depresie sa nevyskytujú ani tzv. „svetlé okamihy“, ako to býva v prípade demencie. Na záver znalkyňa konštatovala, že navrhovateľ v čase podpísania darovacej zmluvy trpel uvedenou duševnou poruchou, ktorá mohla mať vplyv na jeho konanie, nakoľko mal podstatne zníženú rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, nebol schopný dostatočne a v plnom rozsahu chápať zmysel tohto právneho úkonu.

Odporca namietal závery znaleckého posudku - s týmito výhradami odporcu sa znalkyňa vysporiadala vo vyjadrení zo dňa 04. 05. 2012, pričom jednoznačným spôsobom vyvrátila výhrady odporcu.

Na poslednom pojednávaní odporca navrhol vykonať ďalšie dôkazy - vypočuť svedkov, a to manželku navrhovateľa, advokáta JUDr. Petra Vargu a syna odporcu M. W.. Prvostupňový súd tieto dôkazy nevykonal, nakoľko závery znaleckého posudku logicky vychádzajú zo zdravotnej dokumentácie navrhovateľa. Ani jeden z navrhnutých svedkov nie je osobou spôsobilou posudzovať duševný stav navrhovateľa, takže výpovede navrhnutých svedkov by neboli spôsobilé zvrátiť závery znaleckého dokazovania. Nakoľko účastníci nenavrhlí vo veci vykonať také dôkazy, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť závery znaleckého posudku podaného MUDr. E. W., okresný súd rozhodol na základe vykonaného dokazovania.

Medzi účastníkmi bolo nesporné, že odporca sa obrátil na advokáta JUDr. Petra Vargu, ktorý vypracoval dňa 02. 08. 2006 písomnú darovaciu zmluvu. Dňa 08. 08. 2006 bola overená pravosť podpisu navrhovateľa notárkou JUDr. Darina Hornáčková. Pre účely posúdenia platnosti právneho úkonu bol rozhodujúci zdravotný stav navrhovateľa v čase uzatvárania darovacej zmluvy. V znaleckom posudku bolo jednoznačne konštatované, že v období medzi dvoma zaznamenanými lekáarskymi kontrolami, t.j. od 03. 07. 2006 do 28. 08. 2006 navrhovateľ trpel duševnou poruchou a vzhľadom na zistenia ošetrojúcej lekárky pri uvedených vyšetreniach, nebol psychický a mentálny stav navrhovateľa tak stabilizovaný, aby dokázal posúdiť následky svojho konania. Navrhovateľ teda konal pri uzatváraní darovacej zmluvy v duševnej poruche, ktorá ho robila pre tento právny úkon neschopným, a preto v zmysle § 38 Občianskeho zákonníka sa jedná o neplatný právny úkon. Z týchto dôvodov preto súd I. stupňa návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Navrhovateľ mal v konaní plný úspech, a preto mu podľa § 142 ods. 1 O.s.p. okresný súd priznal náhradu účelne vynaložených trov konania. Navrhovateľovi vznikli trovy zaplatením súdneho poplatku 99,50 Eur a v súvislosti so znaleckým dokazovaním bola zo zálohy zloženej navrhovateľom znalkyni poukázaná suma 194,53 Eur, čo je spolu 294,03 Eur. Navrhovateľ zložil na účet súdu preddavok na trovy znaleckého dokazovania 25,00 Eur a nakoľko na úhradu znaleckého bola použitá len čiastka 194,53 Eur, zostatok vo výške 55,47 Eur bude po právoplatnosti tohto konania vrátený navrhovateľovi. V súvislosti s právnym zastúpením patrí advokátovi odmena podľa § 11 ods. 1 písm. a) v spojení s § 14 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej „vyhláška“) odmena za 2 úkony právnej služby po 58,69 Eur (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a účasť advokáta na pojednávaní dňa 04. 12. 2012), čo je 117,38 Eur. Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky za každý z týchto úkonov patrí advokátovi aj paušálna náhrada po 7,63 Eur, teda 15,26 Eur. Podľa § 15 písm. a) vyhlášky advokátovi patrí náhrada cestovného. Právny zástupca navrhovateľa, ktorý sa zúčastnil pojednávania dňa 04. 12. 2012, cestoval osobným motorovým vozidlom zn. Mercedes Benz, EČV: ZV 127 CK, ktoré podľa technického preukazu má spotrebu 6,1 litra nafty na 100 km. Za ubehnutých 200 km súd priznal v zmysle § 7 ods. 1 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v spojení s § 1 písm. b) Opatrenia č. 632/2008 Z. z. základnú náhradu po 0,183 eur/km, čo pri 200 km je 36,60 Eur. Právny zástupca navrhovateľa nepredložil blok o zaplatení pohonných hmôt, a preto okresný súd vychádzal z priemernej ceny pohonných hmôt zverejnenej Štatistickým úradom SR pre deň 04. 12. 2012, t.j. 1,435 Eur/liter nafty. Náhrada za spotrebované pohonné hmoty potom patrí vo výške 17,51 Eur. Nakoľko sídlom splnomocneného zástupcu navrhovateľa je Zvolen, patrí advokátovi v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky náhrada za čas strávený cestou vo výške 12,71 Eur za každú začatú polhodinu. Vzhľadom na vzdialenosť súd priznal advokátskej kancelárii náhradu za stratu času za 6 začatých polhodín, čo je 76,26 Eur. Advokátska kancelária preukázala, že je platiteľom DPH, a potom sa v zmysle § 18 ods. 3 vyhlášky odmena a náhrada zvyšujú o DPH. Nakoľko pri vyčíslení cestovných výdavkov okresný súd vychádzal z cien PHM vrátane DPH, o DPH sa zvyšuje už iba odmena advokáta, paušálne náhrady, základná náhrada za ubehnuté km a náhrada za stratu času, teda suma 245,50 Eur na sumu 294,60 Eur (20 % DPH predstavuje 49,10 Eur). Po pripočítaní náhrady za spotrebované pohonné hmoty 17,51 Eur (cena s DPH) predstavujú trovy právneho zastúpenia 312,11 Eur. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody potom patrí navrhovateľovi náhrada trov konania 294,03 Eur náhrada trov právneho zastúpenia 312,11 Eur, čo je spolu 606,14 Eur. Navrhovateľ je v konaní zastúpený advokátskou kanceláriou, a potom podľa § 149 ods. 1 O.s.p. priznanú náhradu trov konania spolu s trovami právneho zastúpenia vo výške 606,14 Eur je odporca povinný zaplatiť Advokátskej kancelárii BAKO JANČIAR LEVRINC - advokáti, s.r.o., so sídlom vo Zvolene, na účet číslo XXX XXX XXXX/XXXX, vedený v Q. banke, a.s.. Podľa § 160 ods. 1 O.s.p. povinnosť nahradiť trovy konania je odporca povinný splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca, ktorý sa domáhal jeho zmeny tak, že návrh navrhovateľa bude v celom rozsahu zamietnutý, alternatívne navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. O trovách konania žiadal rozhodnúť tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Uviedol, že nesúhlasí s obsahom napadnutého rozsudku, keďže okresný súd v predmetnom konaní v nedostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie a nesprávne a nedostatočne posúdil skutkový stav veci. Vyjadrenia navrhovateľa boli podľa tvrdenia odporcu zavádzajúce a nezodpovedajúce pravde. Sám navrhovateľ uvádzal, že v období po uzavretí zmluvy sa jeho zdravotný a psychický stav zhoršil, pretože sa veľmi trápil, že odporcovi daroval pozemky, nakoľko ho odporca pred podpisom tejto zmluvy zmanipuloval a robil na neho nátlak. Z lekárskej dokumentácie navrhovateľa je však zrejmé, že

sa mu v období po podpísaní darovacej zmluvy polepšilo, t.j. jeho zdravotný a psychický stav sa zlepšil, bol stabilizovaný. Ak by navrhovateľ nechcel podpísať darovaciu zmluvu tak, ako tvrdí so súčasnou argumentáciou, že pred podpisom zmluvy ho odporca manipuloval a tlačil do niečoho, čo nechcel sám spraviť, nezlepšil by sa jeho zdravotný stav. Navyše psychická porucha, akou trpí navrhovateľ, je bipolárna efektívna porucha, t.j. ide o poruchu, s ktorou sú sprevádzané zmeny nálad, vitality, ide o nevyliciteľnú poruchu, dajú sa potlačiť len jej symptómy. Ak sa navrhovateľ domáhal, aby nebol v konaní zastupovaný opatrovníkom a že sa dokáže kvalifikovane obhajovať sám, vyplýva z toho, že jeho zdravotný stav je po psychickej stránke vynikajúci, a preto môže konať samostatne a nepotrebuje, aby ho zastupoval opatrovník, nakoľko nebol pozbavený spôsobilosti na právne úkony a vie rozpoznať svoje konanie. Ak je tomu tak v súčasnosti, navrhovateľ bol schopný rozpoznať svoje konanie aj v čase podpisu darovacej zmluvy, to znamená vedel, čo podpisuje. Odporca v čase podpisovania darovacej zmluvy nemal vedomosť o tom, že navrhovateľ trpí duševnou poruchou a z jeho rozprávania a gestikulácie a celkového výzoru nemal pocit, že by nejaké takéto problémy psychického rázu mal. O tom, že daruje navrhovateľovi spoluvlastnícky podiel k pozemkom, sa spoločne rozprávali a bola pri tom prítomná aj jeho manželka, ktorá s takýmto jeho konaním súhlasila. V deň podpisu zmluvy manželka navrhovateľa vychystala a poradila účastníkom notára, ktorý je najbližšie od ich domu. Ak by mala podozrenie, prípadne pochybnosti o tom, či si navrhovateľ uvedomuje, čo robí, podľa názoru odvolateľa by nedovolila, aby predmetnú darovaciu zmluvu navrhovateľ podpísal. Odporca nadobudol spoluvlastnícky podiel k pozemkom v dobrej viere, pozemok patril navrhovateľovi a keďže mu ho chcel previesť, nemal žiadnu pochybnosť o jeho vôli. Obidvaja účastníci uzavreli darovaciu zmluvu slobodne, vážne a bez psychického nátlaku, zrozumiteľne a určito, pričom táto zmluva nebola v rozpore s dobrými mravmi. Z tohto dôvodu nebolo na mieste, aby okresný súd vyhlásil spornú zmluvu za neplatnú. Navyše prvostupňový súd nevykonal všetky navrhnuté dôkazy, ktoré majú význam pre vec samú a keď nepredvolal a nevypočul ako svedka JUDr. Vargu, ktorý predmetnú darovaciu zmluvu vypracoval, nenariadil nové znalecké dokazovanie a taktiež nevypočul notárku JUDr. Hornáčekovú, u ktorej bola darovacia zmluva podpísaná a boli u nej overené podpisy. Absencia tohto dokazovania mala za následok nenáležitý podklad pre rozhodovanie okresného súdu. Výsluch tejto svedkyne bol pre konanie významný, a to najmä z toho dôvodu, že notárka overovala podpis darcu, oboznámila ho s predmetom darovacej zmluvy, vysvetlila mu, čo daruje a v akom rozsahu. Ak by mala akúkoľvek pochybnosť o psychickom stave navrhovateľa, podľa názoru odvolateľa by mu podpis na darovacej zmluve neoverila. Navyše odvolateľ spochybnil i závery znaleckého dokazovania, keď v znaleckom posudku sa na jednej strane hovorí, že u navrhovateľa by mohlo ísť o poruchu, ktorá by mohla mať vplyv na jeho konanie a súčasne sa v ňom píše, že v psychiatrickom vyšetrení nebolo zistené žiadne akútne závažné duševné ochorenie, ktoré by vplývalo na jeho úsudkové schopnosti. Navrhovateľ mohol s predmetnou nehnuteľnosťou nakladať, darovacia zmluva bola uzavretá slobodne, vážne, zrozumiteľne, bez psychického nátlaku a hlavne bez bezprávnej vyhrážky, pričom navrhovateľ ako darca je plne spôsobilý na právne úkony. Právny úkon je určitý a zrozumiteľný a bol riadne zaregistrovaný Katastrálnym úradom v Žiline, Správou katastra Liptovský Mikuláš. Navrhovateľ naložil so svojím majetkom podľa vlastného zrelého uváženia a bez cudzieho vplyvu. Rovnako nebolo v konaní preukázané, že by takéto konanie bolo v rozpore s dobrými mravmi a pocit navrhovateľa o nespravodlivom nakladaní s majetkom nemá žiaden vplyv na platnosť darovacej zmluvy, ktorá ako právny úkon netrpí vadami vôle a prejaviu. So závermi okresného súdu, že navrhovateľ nemohol ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky odvolateľ nemôže súhlasiť, s poukazom na správanie navrhovateľa, ako aj svedka -jeho manželky, ktorá ho vystrojila, aby šiel s odporcom k notárovi overiť si svoj podpis. Práve tieto okolnosti preukazujú, že právny úkon - darovacia zmluva bola uzavretá platne. Navyše nie je možné domáhať sa neplatnosti darovacej zmluvy v prípade, že ju vyhotovil advokát, a to aj v prípade, že darca nebol v kontakte s advokátom. Advokát vyhotovil len návrh darovacej zmluvy, pričom odporca zašiel za navrhovateľom, ktorý sa oboznámil s jej obsahom, ktorý následne akceptoval. Samotný kontakt s advokátom, ktorý zmluvu vyhotovil, je pre posúdenie veci právne irelevantný. Naopak konanie navrhovateľa, ktorý predmetnú darovaciu zmluvu uzavrel slobodne tým, že sa dostavil na notársky úrad, kde zmluvu podpísal, svedčí o opaku. Dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal určiť neplatnosť darovacej zmluvy, nemajú oporu v zákone. V konaní nebolo preukázané, že navrhovateľ by v čase uzavretia zmluvy trpel tak vážnou duševnou poruchou, ktorá má za následok, že si nemohol uvedomovať následky svojho konania, keďže navrhovateľ nikdy nemal obmedzenú spôsobilosť na právne úkony, a ani nebol spôsobilosť na právne úkony pozbavený. Zároveň diagnóza, pre ktorú v čase uzavretia mal trpieť duševnou poruchou, nie je dôvodom pre pozbavenie/obmedzenie spôsobilosti na právne úkony. Ak by navrhovateľ pre svoj zdravotný stav nemohol konať za seba, tak by na základe odporúčenia lekára príbuzní zväžili podanie návrhu na obmedzenie jeho spôsobilosti na

právne úkony. Jeho rodina však takéto kroky nepodnikla. Navyše odvolateľ zdôraznil, že navrhovateľ sa domáha určenia neplatnosti darovacej zmluvy tesne pred ukončením trojročnej premlčacej lehoty, pričom pred podaním žaloby odporcu vôbec nekontaktoval. V tomto správaní navrhovateľa odporca vidí účelovosť jeho konania. Taktiež v zápisnici z pojednávania navrhovateľ uviedol, že za darovaný pozemok prevzal aj finančnú čiastku, a to vo výške 50 000,- Sk. Zároveň sa účastníci dohodli, že zmluvu uzatvoria ako darováciu, a nie kúpnu. Na základe tejto skutočnosti je pre odporcu nemysliteľné, že pokiaľ navrhovateľ prevzal od neho za pozemok sumu 50 000,- Sk, teraz ešte žiada aj vrátenie pozemku. Prvostupňový súd sa zároveň nevysporiadal s možnosťou, že by v prípade spornej darovacej zmluvy mohlo ísť o zastretý právny úkony, ktorý spĺňa náležitosti požadované zákonom na jeho platnosť - konkrétne náležitosti kúpnej zmluvy. Navrhovateľ nepoprel prevzatie kúpnej ceny vo výške 50.000 Sk, keď sám uviedol, že túto sumu prevzal ako zálohu a keď sa zmení druh pozemku na stavebný, doplatí sa mu suma 93 146,- Sk (3 091,88 Eur). Táto okolnosť je konštatovaná aj na strane 6 znaleckého posudku. Pri samotnom odovzdaní predmetnej zálohy boli svedkami syn odporcu M. W. a E. S. - manželka navrhovateľa. Navrhovateľ preto nie je dobromyseľný, keďže prevzal od odporcu peniaze a súčasne sa domáha zrušenia darovacej zmluvy. Takéto jeho konanie je v rozpore s dobrými mravmi, aj s ohľadom na fakt, že peniaze prevzal pred viac ako tromi rokmi a odporca už nemá možnosť domáhať sa vrátenia predmetnej zálohy. Z tohto konania vyplýva, že navrhovateľ si je plne vedomý následkov svojho konania. Bol to práve odporca, ktorý bol pri uzatváraní sporného právneho úkonu dobromyseľný. Návrh navrhovateľa nemá oporu v zákone, nakoľko dôvody, pre ktoré žiada darováciu zmluvu určiť za neplatnú, sú nezrozumiteľné a odporcovi táto okolnosť nemôže byť na ťarchu. Z tohto dôvodu mal súd vypočuť vo veci svedkov, ktorí boli prítomní pri prevzatí kúpnej ceny a pokiaľ tak okresný súd neučinil, jeho rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a vec právne zle vyhodnotil s poukazom na dôkazy, ktoré sú súčasťou spisu. Odvolateľ preto žiadal, aby krajský súd preskúmal, či konanie navrhovateľa voči odporcovi nenapĺňa podstatné znaky uzavretia kúpnej zmluvy, a teda vo vzťahu ku všetkým okolnostiam v danom súdnom spore je odporca dobromyseľný. Napadnutý rozsudok odvolateľ považuje za nepreskúmateľný, keďže sa nevysporiadal s jeho argumentmi, že za predmetné pozemky zaplatil a práve konanie navrhovateľa je v rozpore s dobrými mravmi.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Súčasne si uplatnil trovy odvolacieho konania v celkovej výške 81,46 Eur, ktoré žiadal poukázať na účet svojho právneho zástupcu.

Uviedol, že obidvaja účastníci konania boli na pojednávaní konanom dňa 04. 12. 2012 zo strany konajúcej sudkyne riadne poučení v zmysle ust. § 120 ods. 4 O.s.p.. Odporca bol dokonca z jej strany poučený aj o možnosti navrhnúť kontrolné znalecké dokazovanie. Napriek tomu odporca nenavrhol vykonať kontrolné znalecké dokazovanie. Ďalšie dôkazy, ktorých vykonanie odporca navrhol na uvedenom pojednávaní prvostupňový súd odmietol vykonať, čo riadne zdôvodnil na strane 4 v druhom odseku napadnutého rozhodnutia. Výpoveď advokáta JUDr. Vargu, ktorý pripravoval darováciu zmluvu, by bola z hľadiska posúdenia veci právne bezvýznamná. Výpoveď notárky JUDr. Hornáčekovej odporca v prvostupňovom konaní ani nenavrhol, no jej výpoveď by bola taktiež bezpredmetná, keďže overovanie na darovacej zmluve vykonávajú jej poverené pracovníčky. K odvolacím námietkam navrhovateľ uviedol, že zo záverov znaleckého posudku MUDr. E. W. vyplývajú jednoznačné závery, ktoré sa opierajú aj o podrobné lekárske správy navrhovateľa z obdobia, keď účastníci uzatvárali predmetnú darováciu zmluvu. Keďže odporca v prvostupňovom konaní nenavrhol vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, a to ani po poučení prvostupňového súdu v zmysle ust. § 120 ods. 4 O.s.p., napádanie správnosti znaleckého posudku v rámci odvolacieho konania nemá žiaden právny význam. Názor odporcu na to, či navrhovateľ v čase uzavretia darovacej zmluvy trpel, resp. netrpel duševnou poruchou, nie je právne významný. Jedinou osobou, ktorá v rámci súdneho konania môže právne významne posúdiť duševný stav navrhovateľa v rozhodujúcom období, je znalec, ktorý je pri skúmaní tejto otázky odborníkom. Ustanovená znalkyňa MUDr. E. W., znalkyňa z odvetvia psychiatrie, podala v súdnom konaní jednoznačné stanovisko v tom smere, že odporca duševnou poruchou v rozhodujúcom čase trpel. Platnosť, resp. neplatnosť darovacej zmluvy nemá vplyv to, či odporca o duševnej poruche navrhovateľa v rozhodujúcom období vedel, resp. nevedel, a ani skutočnosť, či darca (navrhovateľ) v rozhodujúcom období bol alebo nebol pozbavený alebo obmedzený súdom v spôsobilosti na právne úkony (§ 38 Občianskeho zákonníka). Navrhovateľ tiež zdôraznil, že pri dovoľávaní sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu smerujúceho k zmene vlastníckych vzťahov k

veci, nie je možné namietat' uplynutie premlčacej doby. Skutočnosť, že navrhovateľ v čase uzavretia darovacej zmluvy trpel duševnou poruchou, preukazuje aj fakt, že je otcom dvoch dcér, s ktorými má bezproblémové vzťahy a pokiaľ by nebol trpel takouto poruchou, prenechal by tieto nehnuteľnosti svojim dcéram. Odporca je v podstate pre neho cudzia osoba a bol to práve on, ktorý zneužil zdravotný stav navrhovateľa. Navrhovateľ poukázal na ust. § 41a Občianskeho zákonníka, pričom konštatoval, že odporcovi zjavne unikla skutočnosť, že to bol práve on, ktorý dal u advokáta JUDr. Vargu vypracovať znenie darovacej zmluvy, ktoré následne predložil navrhovateľovi na podpis, a teda nedal vypracovať znenie kúpnej zmluvy, o ktorej v súčasnosti hovorí vo svojom opravnom prostriedku. Navyše, odporca sám na prvom pojednávaní konanom dňa 08. 03. 2011 uviedol, že navrhovateľovi za nehnuteľnosti označené v darovacej zmluve nezaplátil žiadnu odplatu. Počas celého súdneho konania sa odporca snažil preukázať, že darovacia zmluva bola uzatvorená platne v súlade so všetkými právnymi predpismi a bola správne odvkladovaná katastrálnym úradom. Jeho tvrdenia o zastretom právnom úkone vo vzťahu k spornej darovacej zmluve sú preto len účelové. Bez ohľadu na uvedené, ako vyplýva aj z ust. § 41a Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 38 Občianskeho zákonníka, aj pri prípadnom uzatváraní kúpnej zmluvy, či už ako priameho alebo ako zastretého právneho úkonu, sa bezpodmienečne vyžaduje, aby konajúca osoba netrpela duševnou poruchou, inak v tomto prípade ide o neplatný právny úkon podľa § 38 Občianskeho zákonníka. Ak je právny úkon absolútne neplatný ako celok podľa § 38 Občianskeho zákonníka, je absolútne irelevantné, či sa jedná o zastretý právny úkon alebo nie. Ak je odporca toho názoru, že má voči navrhovateľovi finančnú pohľadávku, môže sa voči nemu tohto svojho nároku domáhať.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p. za použitia ust. § 156 ods. 3 O.s.p.) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel ku správnym skutkovým zisteniam a návrh navrhovateľa o určenie neplatnosti darovacej zmluvy aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku napadnutého odvolaním zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O.s.p., odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky navrhovateľa uvedené v opravnom prostriedku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

Osobitným dôvodom neplatnosti právneho úkonu je prípad, keď právny úkon urobila osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon nespôsobilou. V tomto prípade nejde o osobu, ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, pokiaľ urobila právne úkony, ktorých sa toto obmedzenie týka, lebo takéto úkony sú neplatné podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Nie je teda potrebné, aby konajúca osoba bola v dobe právneho úkonu pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo aby jej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, prípadne ak obmedzenie na základe rozhodnutia nezahŕňa právny úkon, o ktorý ide. Postačí, aby v rozhodnej dobe bola konajúca osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnou. Vedomosť obdarovaného o duševnej chorobe darcu sama o sebe nemá vplyv na (ne)platnosť uzavretej zmluvy. Odvolací súd zdôrazňuje, že neplatnosť právneho úkonu môže spôsobiť i okamžitá duševná porucha, najmä ak ide o konanie v afekte a podobne. V každom prípade je však potrebné konkrétne skúmať, či je tu súvislosť medzi duševnou poruchou a právnym úkonom a či práve pre duševnú poruchu bol účastník neschopný urobiť konkrétny právny úkon buď preto, že nedokázal posúdiť následky takéhoto konania, alebo nebol schopný ovládnuť svoje konanie. Táto skutočnosť je predmetom znaleckého dokazovania, ako tomu bolo aj v súdnej veci.

Zo záverov znaleckého dokazovania vykonaného v konaní MUDr. E. W., znalkyňou z odboru zdravotníctva a farmácia, odvetvie psychiatria, i jeho doplnenia, jednoznačne vyplýva záver, že navrhovateľ v čase podpísania darovacej zmluvy trpel duševnou poruchou, ktorá mohla

mať vplyv na jeho konanie, nakoľko mal podstatne zníženú rozpoznávaciu a ovládaciu schopnosť, nebol schopný dostatočne a v plnom rozsahu chápať zmysel právneho úkonu (spornej darovacej zmluvy). V čase uzatvorenia zmluvy totiž navrhovateľ trpel ťažkou duševnou poruchou - boli u neho prítomné ťažké depresie so psychotickými príznakmi a taktiež trpel duševnou poruchou F 33.3, t.j. rekurentnou depresívnou poruchou. Bol liečený kombinovanou medikamentóznou liečbou, to svedčí o tom, že jeho psychický stav bol závažnejší. Bol u neho konštatovaný ťažký typ depresie, z čoho znalkyňa vyvodila záver, že v období medzi dvoma kontrolami, t.j. od 03. 07. 2006 do 28. 08. 2006, nebol psychický a mentálny stav navrhovateľa tak stabilizovaný, že by zodpovedne dokázal posúdiť následky svojho konania. Zároveň uviedla, že počas depresie býva pacient ľahšie ovplyvniteľný, čo sa týka rozhodovania. V prípade depresie sa nevyskytujú ani tzv. „svetlé okamihy“, ako to býva napríklad v prípade demencie. Z hľadiska posúdenia prejednávanej veci je aktuálny zdravotný stav navrhovateľa bez akéhokoľvek právneho významu.

S poukazom na ust. § 219 ods. 1 a 2 O.s.p., ktoré tvorili základ potvrdzujúceho rozhodnutia v danej odvolacej veci, odvolací súd vyhodnotil rozsah a dôvody odvolania vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho spisu a s prihliadnutím na uvedené zákonné ustanovenia dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie napadnutého výroku rozsudku súdu prvého stupňa, ako je to vyjadrené vo výrokovej časti jeho rozhodnutia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ v čase uzavretia zmluvy, t.j. dňa 02. 08. 2006 trpel duševnou poruchou, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným, čo s poukazom na ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu.

Zo zápisnice o súdnych pojednaniach konaných pred okresným súdom nevyplýva, že by odporca navrhol vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, ktorého závery ani nespochybnil. Jeho námietky vo vzťahu k záveru znalca spočívali najmä v tom, že poukazoval na aktuálny zdravotný stav navrhovateľa. Rovnako zo spisu nevyplýva, že by navrhovateľ v konaní pred okresným súdom navrhol vypočuť ako svedkyňu notárku JUDr. Hornáčekovú. S poukazom na princíp neúplnej apelácie vyjadrenej v ust. § 205a ods. 1 O.s.p., odvolací súd na jeho návrhy na ďalšie znalecké dokazovanie a výpoveď uvedenej svedkyne už nemohol prihliadať.

Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že zastretý právny úkon nebude platný, ak sám o sebe bude mať niektorú vadu vyvolávajúcu jeho neplatnosť (absolútnu alebo relatívnu) úplnú alebo čiastočnú.

Navyše v prípade, že účastníci uzavreli simulovanú písomnú darovaciu zmluvu ohľadne nehnuteľnosti, ktorou chceli zastríeť predaj tejto nehnuteľnosti, nie je kúpna zmluva platná, pokiaľ nebola uzavretá písomne tak, aby z jej výslovného znenia vyplynulo, že išlo o kúpu tejto nehnuteľnosti. Okrem toho, z dohody zo dňa 15. 06. 2006 uzavretej medzi účastníkmi „ako doplnok darovacej zmluvy pozemku v P., časť T.“ nie je zrejmé, ktorej nehnuteľnosti a darovacej zmluvy sa tento dodatok (resp. „dodatok“) týka.

Úvaha okresného súdu v prejednávanej veci nebola ľubovoľná, ale vychádzala z dostatočne zisteného skutkového stavu a zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli v dokazovaní zistené, vyhodnotenia a závery okresného súdu neboli v rozpore s tým, čo bolo v konaní preukázané, a ani v rozpore s formálnou logikou. Navyac, okresný súd výsledky hodnotenia dôkazov zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a v súlade s § 157 ods. 2 O.s.p. dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava neurčuje, ako má súd dôkazy hodnotiť, uvádza len, že súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy tak, aby bola súčasne dodržaná právna úprava, formálna logika a aby rozhodnutie, resp. jeho odôvodnenie vychádzalo a opieralo sa o zistený skutkový stav, čo v danom prípade bolo splnené. Odvolací súd zdôrazňuje, že okresný súd nebol podľa § 120 ods. 1 O.s.p. povinný vykonať všetky odporcom navrhnuté dôkazy, a to výsluch svedkov advokáta JUDr. Vargu, prípadne manželky navrhovateľa E. S., či syna odporcu M. W. a zaoberať sa všetkými predkladanými dôkazmi, keďže súd v konaní sám určuje rozsah a mieru dokazovania a nemusí vykonať všetky dôkazy, ktorými majú byť preukázané skutočnosti pre posúdenie uplatneného nároku nerozhodné alebo právne bezvýznamné, keďže vykonanie týchto svedeckých výsluchov by už bolo nadbytočné, vzhľadom na závery znaleckého posudku o prechodnej duševnej poruche navrhovateľa v čase uzavretia spornej darovacej zmluvy. Z vykonaného dokazovania pred okresným súdom jednoznačne vyplýva, že navrhovateľ preukázal,

že spornú darovaciu zmluvu podpísal v duševnej poruche, ktorá ho robila na tento právny úkon neschopným (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka), a preto okresný súd postupoval správne, keď určil neplatnosť tohto právneho úkonu. Prvostupňový súd v prejednávanej veci na základe vykonaného dokazovania zistil správne skutkový stav a následne vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade so zásadami uvedenými v ust. § 132 O.s.p. a aj správne vo veci rozhodol.

Zároveň odvolací súd konštatuje tiež správnosť napadnutého rozsudku v závislom výroku o trovách konania, ktorý plne zodpovedá plnému úspechu navrhovateľa v konaní, ktorému v súlade s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. vzniklo voči odporcovi právo na náhradu trov, ktoré mu v súvislosti s týmto konaním vznikli. Vzhľadom skutočnosť, že vo vzťahu tejto časti napadnutého rozhodnutia ani jeden z účastníkov nepodal žiadne odvolacie námietky, odvolací súd konštatuje správnosť napadnutého rozsudku vo výroku o trovách konania, vrátane jeho odôvodnenia, ktoré plne zodpovedá uplatneniu zásady úspechu navrhovateľa v konaní a zároveň aj príslušným ustanoveniam vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej služby pri aplikácii ust. § 149 ods. 1 a § 160 ods. 1 O.s.p., uvedených v napadnutom rozhodnutí, na ktoré odvolací súd poukazuje.

Na základe vyššie uvedených skutočností a dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu ako vecne správny p o t v r d i l .

Odvolateľ - odporca nemal v tomto štádiu konania úspech, a preto podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na ich náhradu. Naproti tomu úspešný navrhovateľ si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania uplatnil, a to vo výške 81,46 Eur za jeden úkon právnej služby - písomné podanie na súd (vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 31. 01. 2013) vo výške 60,07 Eur účtovaný v súlade s ust. § 11 ods. 1 a § 14 ods. 1 písm. c) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z., ku ktorému mu v súlade s ust. § 16 ods. 3 cit. vyhl. prináleží režijný paušál v sume 7,81 Eur a DPH vo výške 20 % v sume 13,58 Eur účtovaných v súlade s ust. § 18 ods. 3 cit. vyhl..

Zároveň odvolací súd priznané trovy odvolacieho konania v celkovej sume 81,46 Eur, pozostávajúce z trov právneho zastúpenia, uložil navrhovateľovi zaplatiť na účet obchodnej spoločnosti (advokáta), ktorý zastupuje navrhovateľa v tomto konaní v súlade s ust. § 149 ods. 1 O.s.p..

Súčasne odvolací súd postupom podľa ust. § 222 ods. 3 O.s.p. nariadil prvostupňovému súdu opravu napadnutého rozhodnutia v jeho záhlaví, v ktorom sa nachádza zrejma nesprávnosť - preklep v priezvisku navrhovateľa (§ 164 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho senátu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie n i e j e príпустné.